

Catalunya Artística

ANY III. — BARCELONA, 6 MARS 1902

ELS GRANS MESTRES

VICTOR HUGO

TRES ANYS AVANTS DE LA SEVA MORT, OCORREGUDA EN 1885.

(D' un fotogavat de H. Baude

Núm. 90

15 céntims

Victor Hugo.

La Fransa entera s'extremí de goig al descobrir el gèni d'un noy com era Victor Hugo al revelar-se.

Onze anys havian transcorregut desde la sangnant epopeya del 93, cuan el que tenia d'esser el poeta mes gran d'aquell poble, va venir al mon.... Y s'apropava un'altra tragedia que havia de repercutir en tota la Europa, suscitada pe'ls aligots y las granaderas de Napoleón I; s'apropava l'invasió de terras extranyas pe'l capdill militar que havia sapigut arribar á conquerir la porpra de César y que días á venir devia trobar sa decadència pe'ls penyals de Catalunya qu'era alashoras mes d'Espanya per la unió d'una lluyta que á tots agermanava y unia contra l'invasor unich.

Victor Hugo nasqué (1802) y ab ell el nom d'una Fransa literaria. Cuan la Fransa bélica s'adormia, un home, un talent, un gèni hi quedava seré, altiu, generós, pera aconhortarla de la descepció y de la desfeta; hi quedava Hugo, que la feu mes gran ab la ploma que Nopoleón ab la espasa del poderós y la forsa dels grans déspotas.

¿Qui no ha admirat la laboració del gran mestre, el talent fecond del mes ilustre dels poetas del passat sigle? Qui no ha rendit tribut de justicia á las obras de sa inteligencia clara, desenrotllada, forta, plena de sava tant al crear figuras vivents en sas novelas y dramas, com al descriure prodigis de la Naturalesa en sas poesías, com al estudiar en sos llibres assumptos filosófichs y sociológichs de sa época, estudis que l'enlayravan per home útil tant com per poeta gran? ¿Qui no l'ha elevat en mort sino l'ha aconseguit en vida?

La Fransa d'avuy, aquest poble vibrant, enardit, ubriacat d'entussiasme, al celebrar avuy ab grandiositat el centenari del natalici del home admirable, aquest poble s'honra á si mateix, y per xó ho ha fet, puig se tracta d'un poble que sab conmemorar las fetxas gloriosas

de la revelació de sos héroes, de sos artistes, de sos homes de lletras. Y fa bé, molt santament. Poble generós qu'enlayri á sos grans fills aixampla las fitas de sa civilisació....

¡Ay, que desgraciadament nosaltres no hi vivim en pahissos aixís! Passan aquí, com si tal cosa, aniversaris hermosos, de morts y neixensas de fills ilustres, y ab prou pena y dolor se troba un Centro, una Academia, un Ateneu, una Associació esquifida que's digni dedicar una vetllada á honrar sa memória. La glorificació de lo supérfluo emboyra la veritable glória de quins se l'han ben guanyada!... Es vergonyós y no hi ha cura!...

Ditxosa la Fransa, per dugas rahons; per havershi engendrat un Victor Hugo y per saberlo honrar avuy, un sigle després encara.

A.

El luxuriós

La bafarada de la carn
de cap á peus l'excita.
Tot ell encès de febre repugnant
s'estremeix y s'irrita.

Y l'instint que l'embruteix y que'l consúm
li ha filtrat una forsa destructora
y tot ell, el seny y'ls ulls, las mans y els peus
s'entrega á la carn tébia y temptadora.

Y no pensa, ni veu, ni vol rés mes
qu'aquells brassos molsuts que mitj l'ofegan
y aquell cos profanat qu'es tan ardent
y aquells ulls que l'encenen.

Viu del fanch y pe'l fanch. Degeneradas
el menan las potèncias dels sentits.
Li neixen cuchs en els petóns y en las miradas
y en els extréms ludíbrichs dels seus dits.

Las camas se li apriman y tremolan
y's corrómp y pudreix de poch á poch.
En ell las serps del vici s'aunan y cargolan,
y li xuclan la sava y el deixan tot groch.

Sense seny, ni noblesa ni energia
mateix que un idiota's va arrastrant
mes corromput cada día
mes enfonsat dintre'l fanch.

RAFAEL NOGUERAS Y OLLER.

Fragment

del poema en prosa *Alegria*
del tomo *Cuentos de Fades*
próxim á publicarse.

Cant VII.

... ¡L'amor del Mar á la costa! ¿Has vist
ma hermosa Fada res més gran? ¡Lo únich
etern!...

A voltas besa ab suau carinyo á sa aymada
la Terra, gronxantse dolsament sobre sa platja,
entonant cansons de bressol de tendre cadencia,
cuals notas troba tal vegada anotadas en inmens
pentágrama blau, extés damunt sa planura,
escritas potser per ma de Deu y puntejadas per
cascadas d'estrellas!...

¡Com estima á la costa el Mar! ab amor de
tots els sigles ¡gran! ¡sublim!

Pera enamorarla mes demana al Sol tots
sos raigs d'or y xamós y alegre, vesteix sas
joguinosas onadas ab hermosa túnica de porpra
extenentse al lluny ab la magestuosa vanitat
de sa incomparable bellesa; ¡seré! ¡fort! més...
es poch encara; capritxós y festívol tenyeix sas
ayguas ab tots els esplendents cambians del
Iris, mentres baixet diu á s'aymada no sé quinas
cosas d'Inmortalitat, no sé qué de Glòria...

Cuan vé la nit y tota remor calla, y l'oreig
del cap-vespre murmura tonadas de pau y harmonía,
el Mar enamorat y ditzós s'aquieta mandrosament
ab pausa d'estany, deixant que la lluna reflecti sa
argentada claror sobre las serenas ayguas de las
calmosas onadas, abriquantlas ab tó de perla fins
allá al Infinit hont se confonen ab el Cel.

¿Qué com ha estimat el Mar á la platja?....
Vina, recólsat en mos brassos, posa ton capet
de nena sobre ma espatlla, deixam enmirallar-me
en tos ulls de gloria y aixís á cau d'orella,
baix... que ni el silenci ho senti... escolta
espill del Cel... escolta:

Fá d'aixó molts sigles, ¡molts! El Mon era
jove, Deu totjust comensava á descansar de
son gloriós treball de la Creació; la violeta,
aqueixa vestal del Amor, no havia florit encara;
la Terra era verge! De sobte y del fons de
las potents entranyas del Mar, va eixirne un
mot enigmátich, mentres alhora apretant sos
escumosos llavis en la platja, brutalment la

besá... més ¡ay! que la costa no 'l va pas enten-
dre. Furiós saltava, foll de rabia convertint en
no rés las fermas rocas graníticas, neguitós y
frenétich amenassava bramulant de gelós do-
lor ensorrarla, sepultantla per un may més en
el tenebrós abim de sas verdosas onadas; la
Terra fugía esporuguida y vergonyosa allun-
yantse sempre del vigorós abrás del Mar....
allavors al fons de tos boscos y al clar de lluna
el rossinyol cantá.

L'etern trovayre de la Natura cantava sa
més tendre complanta á sa fidel companya,
cansó de Vida entonava, cansó d'Amor y Es-
peransa, teixida ab raigs de Sol y oreigs de cé-
firs, cansó de suaus melangías y dolsas tristes-
sas, d'alegrias, de plors y de venturas..... la
Terra s'extremí cofoya; escoltava sorpresa y
anhelant, el senzill y grandíós poema que deya
ton portantveu predilecte, y... ja entengué á la
fi els sospirs del Mar!

Ab esclat de passió extengué la platja, tor-
nant sospir per sospir, petó per petó, abrás per
abrás... La violeta, aquesta vestal del Amor s'
obrí, la Terra ja no fou verge; estimava á la
fi, ab amor seré, gran, etern, únich!

FREDERICH BARCELÓ.

*
* *

Dóna per mi gentil y ubriacadora
que tant y tant mon cor has trastornat,
no sigas com un temps, falsa y traydora,
no'm neguis lo que als altres no has negat.

Vina á mos brassos que ab dalit t'esperan
y frenétichs desitjan el teu cos,
vina á mos llavis sechs que's regeneran
refregantse en ton pit tébi y sedós.

No esperis de ma vida un' altra vida
ni del amor que'm mata un altre amor,
que una'n tinch y's desprén per la ferida
que vas ferme ja temps al mitj del cor.

Cuan tota de mon cos ja escorreguda,
no llensis mon cadavre lluny de tú,
que si jo vaig empenyer ta cayguda,
mort que sia, l'secret no'l sab ningú.

Deposita mon cos en una caixa,
y ta orella aproxima sense por;
pregúntali si't vol, ab veu ben baixa
¡y encara frisarà mon pobre cor!

J. NOVELLAS DE MOLINS.

Una excursió per l' Aragó catalá

Santuari de la Mare de Deu de la Font

Pera 'ls que som aymadors de Catalunya, ens es molt grat que hi hage pobles ahont, ab tot y fer molts sigles que ja no 'ns perteneixen, s' hi parli encara la llengua catalana.

parla de catalá. Es precis internarse unas 10 horas —á Aiguaviva, per exemple— pera sentirhi'l castellá, y encara molt entremesclat de nostra llengua.

¿A que's deu que'l gran número de pobles esmentats en-rahonin el catalá? Se compta que 'ls catalans, en temps de la Reconquista, arribaren bastant mes lluny d'ahont avuy marcan las fitas, y á mida que avansavan, anavan escampant sa llengua y sas costums.

El Comte Ramón Berenguer IV, l'any 1157, va cedir tots aquells pobles als alcanyissans en pach de sa lleal y esforçada ajuda y pera

Fará cosa de mitj any que dos ó tres amichs viatjavam per la provincia de Tarragona, en la part fronterisa ab l' Aragó. Desde 'l cim de la montanya de Sant Salvador (terme d'Horta) en quinas vessanas s' hi aixeca el monastir del mateix nom, véyam gran part de las terras de la vehina regió aragonesa... Semblava que 'ns cridessin!

Per altra part, sabiam que per aquells indrets s' hi troban molts pobles que, per mes que no están ja enclavats en terra catalana, s' hi enrahona el catalá, y aixó 'ns va decidir á arribarnoshi.

Aviat várem trobar el riu Algás que divideix las duas regions per aquella part, y totseguit entrarem en la provincia de Teruel. En efecte; hi ha allí un grupo de pobles, quin número no baixa de vint, ahont en tots s' hi parla catalá. Y no es sols en aquestos, que son molt fronterisos á Catalunya (per quina rahó res tindria d'extrany) sino que fins en poblacions que's troban á 8 horas endintre se'n hi

guardar, al mateix temps, l'antigua divisió *edetana y ilercahona*.

Aixís fou com quedaren sos moradors baix la dominació d'un llenguatge extrany, que no era el d' ells...

Pero sembla que de poch serví la disposició de Ramón Berenguer IV; de poch ha servit en el decurs de tants sigles que la llengua oficial s' hage esforsat en traduhir noms propis de pobles, partidas de termes, rius y montanyas... ¡Y tan poch com ha servit!... Aquella gent segueix anomenantho tot per son nom verament catalá; y la demés pronúncia de son llenguatge, sino es tan castis com el del cor de Catalunya, tampoch resulta tan avalencianat com el de la comarca de Tortosa.

Després del llenguatge, va cridarnos l'atenció, en diferents pobles, algunas cosas notables que allí hi ha fet la Naturalesa; una d' ellas es la *Caixa de Vallderroures*; una roca que sobressurt al cim d' una montanya altíssima que's veu de molt lluny: mirada desde

punts ben oposats presenta sempre la mateixa configuració; la d'una caixa.

Las rocas del Mas-munt, terme de Penyarroja, colossal banch de rocas enrotllat de turóns del mateix rocám, semblan torres gegantinas talladas á pích; alguna d'ellas no baixa de quatre á cinch-cents metros de alsária. L'esmentat poble las ostenta en son escut d'armas.

A Bellmunt hi ha moltes bellesas, entre altres una montanya, la del *Calvari*, anomenada aixís per tenir molta semblansa ab l'auténtica de Jerusalem; y el *Cap de turch*, una roca que s'aixeca mes de 30 pams y que mirada de certs punts prén la figura d'una cara, vista de perfil, ab tanta propietat que ningú diria que no es l'obra d'un bon artista esculptor.

D'entre las costums d'aquells pobles, várem presenciarn una ben original y antiga: consisteix en que 'ls fadrins, á las nits, fan una mena de *crits* ó *parla* ab veu molt extranya que'n diuhen *xans*, llenguatge que sols entenen ells y las fadrinas á qui van dirigits. Aquesta costum, segons ens contá el senyor Rector de Penyarroja, la varen deixar els moros, quins se comunicavan per aytal sistema á grans distancias, y ho feyan al objecte de que no 'ls pogués entendre la demés gent.

Com á detalls històrichs, hi ha que fer menció de la vila de Vallderroures que fou

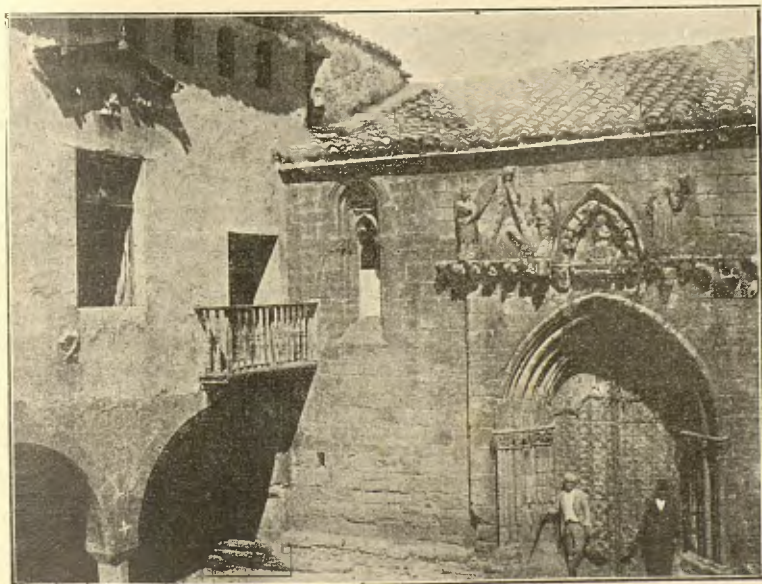

visitada per Alfons V. celebranthe Corts en l'any 1429, y Montroig, en quin castell s'hi hostatjá el Prímcepe de Viana (any 1452).

Las Bellas-Arts, sembla que tenen una representació esquifida per tot hont podem dirne Aragó catalá. Unicament son notables las parróquias de La Feixneda y Valljunquera,

ab tres naus bastant sump-tuosas. Ahont ens varen cridar un xich l'atenció las Arts góticas y lo pintorésch de son lloch, va ser en el Santuari de la Mare de Deu de la Font, terme de Penyarroja, del que'n publiquéim las tres vistas fotográficas qu'exhordan el present article.

Aquest Santuari s'aixeca á la vora del riu Tastavins, entre 'ls termes de Montroig y dit poble. D'entre altres edificis mes moderns hi destaca una petita iglesia de sillería, ab una sola nau, que per la negror de sas pedras demostra molta antigüetat.

Segons ens va contar el senyor Rector de la Parroquia á que perteneix aquest Santuari, l'iglesieta, consta que va esser fundada pe'ls Cavallers Templaris en el sigle XII. Aquets Cavallers varen construir al entorn del temple una fortalesa de la que encara 'n restan sos murs: aixó demostra que 'ls Templaris estaven en lluyta oberta ab els moros. Per altra part, la llegenda d'una ferradura de cavall que 's troba al entrar á la porta, ens conta que un cavaller moro intentá profanar el temple penetranthi dintre montat en son corcer pera acabar ab els cristians que allí s'havien refugiat... mes, al passar la porta de l'iglesia, el cavall s'agenollá y no volgué tirar avant, y aixó convertí ó espantá al cavaller moro qui retrocedí, no sens deixar son cavall una ferradura en terra, únich testimoni que queda de la llegenda en aquells andurrials.

Son bastant notables, d'aquesta iglesieta, la portalada y un dels finestrals gòtics: en l'adorno dels capitells de la primera hi ha llaurada la Mort y Passió de Jesucrist, y demunt de la portalada hi han unas figuras que, per son treball rústech, demostren mes antiqüetat que tot, y tal volta deurían esser portadas d'altres llocs.

Mes ensota de lo qu'era fortalesa dels Templaris, hi hagué durant molts anys una capella ahont s'hi venerava la Mare de Deu de la Font, nom ab que 's coneixía aquell lloch, per neixer á son peu una font d'ayguas molt saludables y abundosas. En el sigle XVII varen fer desapareixer la capella y en son lloch s'hi construhí una iglesia ben espayosa, ab tres naus, qu'es la que avuy se veu en primer terme del Santuari.

La font va quedar al mateix lloch y encara avuy brolla per quinze brochs, sota 'ls archs que sostenen el camaril de la Verge.

Entre 'ls papers que 's guardan en el Santuari n'hi ha molts escrits en la antigua parla llemosina.

Després de fer aquestas petitas investigacions ens despedirem del hermós Santuari de la Mare de Deu de la Font, dirigintnos cap á la provincia de Castelló, no sens dirigir una mirada llarga de salut envers aquellas terras que durant tants sigles han sapigut conservar nostra llengua catalana.

MATIAS PALLARÉS.

(Fotografias tretas expressament pera CATALUNYA ARTÍSTICA)

* *
La velleta se'n vá á missa
se'n vá á missa matinal.

La matinada es hermosa,
el sol fa plorar l'hervám,
gotas puras de rosada
que amoreixen els camps;
y ella tresca tota ufana
vers l'ermita del tossal
que'l ninch-nanch de las campa-
li dona alas per volar
á las plantas de la Verge
Sobirana de la vall.

La vellefa se'n vá á missa
se'n vá á missa matinal.

Al passar sots la pineta
els aucells quín refilar!
cueretas tardoneras
qu'engalanan tot l'astráu.
Ella aixeca'ls ulls enlayre,
besanta del sol un raig;
llagrimen sas parpellas
y entra'l mon en bell esclat.

La velleta se'n vá á missa
se'n vá á missa matinal.

ANTON BUSQUETS Y PUIG

bluyta germana.

Al meu bon amich el capitá
del exercit portugués, En Jo-
quím d'A. Madureira Chaves

Si'ls pobles braus may moren, si gestas gloriosas
mirall son'hont reflecta un pervení immortal,
del Sol de Catalunya y els raigs de sas grandesas,
d'amor, el cor s'ompleni dels fills de Portugal.

La germanó'ns aplega, el nom de ¡Patria! ns junta,
si som menuts de terras, tenim pit de gegants;
si'l monstre de la enveja (*) vol jou d'esclaus donarnos,
lluytém, nostra es la glória,
fém honra á nostra Història:

si sucumbím, som héroes; si vencedors, som grans!

IGNASI DE L. RIBERA ROVIRA.

(*) Castella per Catalunya, Inglaterra per Portugal.

Questions d' Art

II

LAS NOVAS ORIENTACIONES

Fá temps que vé d'extrangeras terras cert ayre tobi y confortant que oreja al Art y 'l revifa. Alguns génis de cap d'ala sembla que s'han proposat expulsar d'Europa 'l sensualisme naturalista que fins ara fá poch imperava, y encara que 'l esforços no es general, ni ha arribat á conseguir écsits molt visibles, no hi ha dupte que las corrents artísticas circulan quelcom més netas y que va desapareixent suaument aquell exclusivisme que sols considerava superiors las obras que reflexavan instints grollers, passions violentas y deformitats extraordinarias. Temo, no obstant, que aqueix espiritualisme que surt en contraposició al naturalisme impúdhich de las darrerías del sigle passat, ha de fracassar perque en comptes de aparéixer com un sentiment hi ha qui 'l divulga ab tots els cascabells de una teoria. Y per teorías estém!

Portar l'idea al Art ab els respectes y excelencias que Taine recomana, es tasca digna de alabar y que en tots els temps els génis excepcionals han preferit. Pero abortar una fórmula que *a priori* y á tot vent imposi un misticisme suprasensible ó una idealisació convencional dels objectius artístichs, me sembla que es un propósit que fá riure y de tots modos impotent pera produhir l'efecte estétich y emocional qu'exigim en primer terme á tot lo que produheixen els autors. La Bellesa es tal Bellesa, cuan ab subjecció á la realitat moral y material de las cosas, provoca vibracions intensas al esperit, y may la fantasía será un doll positiu de Bellesa, per més que s'adapti á móvils generosos y responga á ideals més ó menos necessaris. No es bell lo real per ésser real, sino perque á través de la percepció artística ressalta, pren color y's magnifica. L'Art no inventa: transmet y selecciona.

Per lo tant, orientarnos cap á las boyras de lo simbólich y poétich sols perque aixó significa una novetat y una oposició á lo material y lasciu, es una evolució que no 's justifica. Fer un dogma de lo que está faltat de fonament racional ni descansa en principis del ordre étich, es una ignocentada tan ignocentada com ho va ésser el romanticisme. L'Art es la mateixa vitalitat universal, representada gráfica ó plásticament, y ab relació á aquesta vitalitat ha de tenir la seva llógica y 'l seu propi y particular funcionalisme. Un Art gnóstich ó teosófich no es pera 'ls nostres días, y d'ell podria dirse lo qu' en Menéndez y Pelayo digué jutjant á Jungmann: "la intenció es buena y sana, si se quiere, mas aquí acaban sus méritos". Lo hermós es mes hermós en quant es mes veridich, y l'exclusivisme del gris, per exemple,—com tots els exclusivismes—nego que sia un medi de produhir res que resulti veritat ni sisquera simpátich. Emboyar una figura perque sí, no es mes qu'embrutarla. Enlayrar la inspiració, contemplar cara á cara á la Naturalesa, despendres del jou del materia-

lisme qu'embruteix, sentir folgadamente els goigs de lo infinit, es empresa plausible y regeneradora; pero ab ensomnis, ab notas peripatéticas, ab lineas sutils y boyrosas á tot menjar y sempre, no's va sino al acaparament de una determinada modalitat, precursora del ensopiment de la inspiració y de la complerta afeminació del Art.

Després de tot, lo emblemátich que l'Art cristiá crea, te la seva rahó d'esser en el cor y en l'enteniment de la Humanitat, arranca de afectes y condicions que son el sustentácul del món, toca á las alturas esplendorosas de una Divinitat que precisament pera esser mes compresa, y mes estimada, y mes pròvida se humanisá y ompli la terra ab la espléndida llum de la seva sabiduría inefable; mes un Art escéptich, misteriós, que tot ho subordini al aparato extern á pretext de que solament ha de agradar als ulls ó ha d'excitar la imaginació pera la immediata delectació del esperit, jo ho estimaré sempre com un ideal sense ideal.

Se dirá que pera 'ls efectes indispensables de la obra artística n'hi ha prou ab que ella moga qualsevol interés, y que si aquest interés atrau al esperit cap á lo apacible y trascendent, tant de millor. Acceptable sería tal observació si provenint de l'habilitat técnica del executant, involucrés una solució de carácter general y definitiva, puig hi ha que tenir en compte que en l'assombrosa é intangible gradació dels temperaments, existeixen tantas variants, y variants tan complexas y antitéticas entre sí, qu' es difícil trobar dos subjectes que sentin la Bellesa pe'ls mateixos medis y ab idénticas sensacions. Y si á aquesta dificultat s'hi afegeix la falta de un nex comú que vigorisi las aspiracions y eduqui 'ls sentiments, si admitim el subjectivisme sense limitació ni concordancia ab la naturalesa vivent, es induplable que anirém á parar á lo caótic ó cuan menos á un pseudo-barroquisme sense filiació ni condicions de viabilitat.

En una paraula, no son necessaris rebuscats efectes ni simbolismes pretenciosos pera conseguir l'harmonía de tots els elements estétichs sobre la materialitat dels organismes que poblan y constitueixen el món. Per tals camins hi caben tota mena de idealisacions, la apoteótica manifestació de todas las dignitats humanas, la exteriorisació de tots els fervors y entusiasmes espiritualistas. La condició está en que se sentin clara, sintética y racionalment els batéchs de la naturalesa, en que se sápigam distingir las hermosuras de l'obra de Deu pera oferirlas á la delectació agena, en que no 's confonga lo fenomenal y depriment ab lo emocional é intensiu. A aquest fi no faltan nous cánons, sino talents fornits y temperaments ingénuos y delicats; y si per aquestos indrets s'encaminen las novas orientacions del Art, no hi ha dupte que pot arribarse á sa complerta regeneració, ó, com deya Schiller: *á tractar ab llibertat estética la realitat vulgar*.

CLAUDI OMAR Y BARRERA.

ART ESCULPTÓRICH

ESTÁTUA PERA UN PANTEÓ

OBRA DE JOSEPH LLIMONA

Desde París

(De nostre Corresponsal literari).

En la "Comedie-Française" se'n representa *una* de nova ab bastant *ecsit* —ne diuhen *ecsit*— que te tres actes.

El "Marquis de Priola", eix es el títol, un Don Joan sense poesia, un Don Joan modern... Sos vicis, son cinisme no tenen atenuant. El caràcter del personatge es tot lo antipàtich que's pugan imaginar, y si no fos alló de la finalitat ética, qu'es el tapabocas... n'hi hauria pera enviar l'autor al lassareto. Paga justa per embolicarse ab pathologies y evidenciar als vells las transcendencias de la moral, mentre 'ls joves se desmoralisan volgient imitar el sistema de las *exposicions* de un caràcter.

Un vell vert, cínich, pervertit... Ves si n'hi caben de escabrositats!

Diuhen que en Lavedan es un autor de talent y que en l'obra s'hi troban primorositats de llenguatge, y que hi fluctuan, com las llantiositats sobre l'aygua d'un recipient poch net, llochs comuns de flagrant extravagancia.

Admetent alló de la ética que deyam, la obra te algunas situacions dramáticas ben remarcables. Més, com diu un crítich, tot d'un plegat ensopeguéu ab els recursos d'*Ambigu*, ab un baix ofici de dramaturg. No hi trobéu res de la realitat.

Veyám com las gastan els Dons Joans moderns.

Devant del despreci que Priola fa de las donas en general, li preguntan:

—¿Y la vostra mare?

—Ah!... la mare, una excelent dona... com á cos.

El cástich d'aquest empayta-donas impenitent, es la parálisis, la impotencia... Veuhén? ja hi som. Sort que'l seu mateix fill, que s'ha fet lo que's diu un *lio* pera saber quí es sa mare, son pare y demés parentela, esdevé el *vengador*, y li canta las cuarenta ab... un llibre de medicina sota 'l bras.

Aquell recorra á'n aquest, no

ART ESCULPTÒRIC

com á fill, sino com á facultatiu, perquè 'l *lio* de la filiació encara continua; y 'l fill, no com á tal, li diu: "Jo 't cuydaré".

Després teló.

A la sortida del teatro, vaig recordar, al veure 'ls guardias ab fusell y bayoneta que hi ha en totes las portas de la "Comedie-Française", una conversa que 's tenian dos subjectes á propòsit d' una obra dolenta que acabavan de veure.

—Tu, escolta: ¿Per qué hi ha aquets guardias en totes las portas?

—Home —li va fer l'altre— pera que l' autor no s' escapi.

*
**

Ja'm sembla que sento 'l llegidor.

—Y donchs ja que aquestas obras son com son ¿per qué 'ns ne te que parlar... y ab tanta *lata*?

—Perque pot esser algún día— gracias als descubridors que 'ns envian, que tot els ho pintan com á *teatro regenerado*, resolució de *problemas* socials y altras herbetas—els hi vindrán ganas de que algún empressari els hi serveixi plats com els supradits y allavors... se recordarán d' aquest quidam.

Pe 'l mateix istil; no fa molt temps qu'un *crítich* de per assí els va anunciar que... ja sentirian cosa may escoltada ab l'orquestra d' en Lamoureux; que... ¿qué vol dir la dels músichs berlinesos?... Donchs, ja veurán si n'es de sabi el *crítico*. Fins va esser erudit pera passejarse Paris tres ó quatre vegadas per la boca.

*
**

Fa alguns días que devant de Notre-Dame se trobavan dos xicotets... anticlericals. A la *cuenta* algún Lerroux de per aquí els devia ser padrí; y no dich pare perque la gran part dels reformadors de la societat, resulta que no sab qu'es esser pare, com ho poden vostés notar á Barcelona.

Vetaquí que s'escauhen á passar per aquell lloch l' almoynier de Saint-Cyr y un altre capellá. Veure'ls els dos marréchs y posarse á

ALTRE ASPECTE DE LA MATEIXA ESTÀTUA

PER JOSEPH LLIMONA

xiscлар imitant al corp, com *alusió personal*, tot va ser hu. Allavoras l'almoyner sense ofendres de la *gaminerie*, desplegant un poch la sòtana y mostrant-los las creus que portava, els va dir:

—Corp?... siga; pero... ¿n'heu vistos gayres ab plogmas com aquestas?..

ALFONS M. PARÉS.

París 25 Febrer 1902.

Íntima.

He obert la lletra tremolós...; Venia de tan lluny que may hauria pogut endevinar qui m'escribia!... He agafat el paper desitjant llegir-lo, més... estava en blanch... ni un mot!... Y al tenirlo entre dits, unas cuantas violas ja marcidas, xafadas, han caygut pausadament, silenciosas, com llàgrimas secretas...

¡Quin tremolor llavoras!... No m'escribias un mot, no'm deyas ahont erats y, per recort, m'enviavas aquellas tristas flors marcidas!...

Avans ens veyam cada día. Nostres llavis reyan y parlavan tontament, pero ab els ulls jo se bé lo que'ns deyam... Mes may, ni tú ni jo várem pronunciar un sol mot amorós... Avuy, de lluny, molt lluny m'envias aquestas flors sense ni una paraula, ni tan sols el teu nom resplendent, ¿potser somnias que no haig d'endevinar qui me las envia?

Cuan te tenia aprop no hi pensava en que un día podria anyorarte... y ara t'anyoro! Cuan te tenia aprop no era avaro de las tevas paraulas ni de las tevas demostracions y avuy, tan sols al pensar que las tevas mans y potser els teus llavis s'han posat sobre las tendras violetas, las beso com un boig!...

¡Oh cor meu, com més s'allunya més la estimas, com més imposible's fa més la desitjas!

Ves, amor meu, corre mon, seduheix als homes que se't presentin; seduheixlos ab aquellas rialletas d'àngel y diable ab que á mi vas rendirme, triomfa, que ja sé que t'he perdut per sempre... pero tan sols recórdat de mí, d'aquell jovenet que may va dirte una paraula d'amor y que t'estima ab

tota l'ànima; del teu primer admirador. Recórdaten, perque'm daleixo esperant un altre paper blanch ab flors marcidas, tristas, unas altras flors encara més marcidas y més tristas, que vinguin de més lluny, més lluny encara y que vinguin de tú, l'alegra, la lluminosa, l'argent-viu..... ¡Si'm veigessis... ploro!

¡Vés, vés corre mon, forsa mon, triomfa, que ja tens qui't plora de'anyoransa!

JOAN OLLER Y RABASSA.

Febrer, 1902.

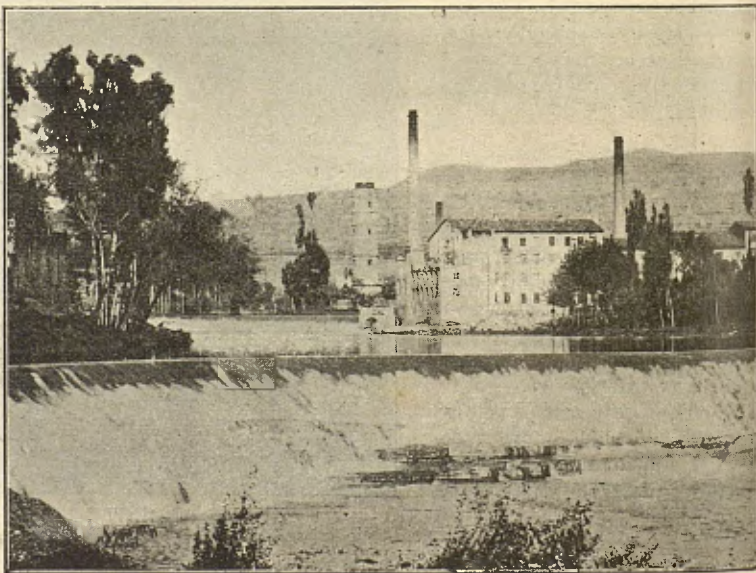
Nit de Primavera.

Y quina nit més quieta y reposada...
Aixeca'ls ulls al cel: ni una boyrada
trenca son color blau...
El mar entona lo seu cant suau...

Y brilla entre 'ls estels la lluna hermosa,
la lluna tota blanca y anyerosa
entendrida al recort
del día mort...

Vina: seurém sobre la sorra humida
y escoltant com la mar amorosida
tendrament onejant
ens vá cantant
la non-non de la nostra poesia,
ens dormirém fins que será de día
somniaut dolsament
el somni blau del nostre amor etern...

CAR: OS FERRER CLAVÉ.

EL LLOBREGAT AL INDRET DE SALLENT.

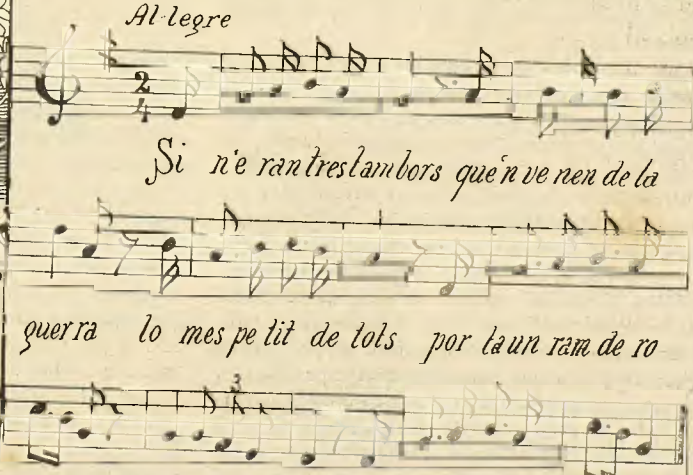
(Fot. de C. Torruella).

Los Tres: Tambors

cancó popular catalana

Al·legre

*Si n'è ran tres lambors qu'en ve nen de la
guerra lo mes pe tit de tots por ta un ram de ro
se las Ram rampa la plam por ta un ram de ro se les*

CANSONER POPULAR CATALÀ

LICEU

Concerts de Cuaresma

CONCERT GOULA

Encara es l'hora que en nostre magí no hem trobat una resposta satisfactoria á la següent pregunta: ¿Per qué haurá posat el Mtre. Goula en son programa una sinfonia de Haydn?

¡Haydn, el pare de la sinfonia clàssica per excel·lència, interpretat pe'l Mtre. Goula! En l'intimitat de las nostras reflexions no 'ns en sabém avenir, y encara ens sembla sentir en nostras orelles la vulgaritat rítmica introduhida en el *Minuet*, tractantlo com si fós una grollera mazurca. No volém fer comentaris, sols estamparém en las cuartillas un petit detall d'una conversa que varem pescar entre 'l públich.

Tractant de la "Sinfonia en *Re* núm. 14," que fou l'executada, deya l'un—¿Qué 't sembla de la sinfonia ab *Re*? Respon l'altre—Me sembla que 'es ben poca cosa.

Y ara dihém nosaltres, qu' efectivament, en mans d'en Goula, aqueixa música es ben poca cosa, y fins arriba á ferse monòtona, ignoscenta y pesada, sobretot cuan havém tingut ocasió de saborejarla y fruirla ab tota la sobrietat d'efectes y ab els detalls inimitables de virtuositat ab que 'ns la serveix el Mestre Crickboom, qui fins avuy pot dirse que no ha tingut rival á Barcelona.

El Mtre. Goula, en sos programas, no pot posarhi sino passas per l'estil de l' oertura del *Roi d'Is* la *Fantasia Italiana* y la *Rapsodia 2.ª*; tot lo que sigan plens d'orquesta, y gran terratrémol de metall y de percussió, es lo que li va divinament, y en aquestas obras qu' acabém de citar, que formavan part del programa del concert que ressenyém, fou ahont ens agradá el Mtre. Goula, ja que constituheixen son element propi; mes, no obstant la nostra conformitat que acabém d'exposar, havém de senyalar ab llapis roig la *Rapsodia*, de Listz, puig si be s'encaixá molt ab las condicions y facultats del director, no logrará may ab ella l'efecte que sens dupte ell se proposa, ja que analisada dintre las lleys estétich-musicals, l'orquestració de las *Rapsodias* de Listz es impossible en absolut, per esser obras escrites exclusivament pera el piano, y en aquest instrument es ahont un bon pianista ne treurá un gran partit, y 's podrán apreciar tots els detall y enrevessaments que portan, pero trasplantadas en l'orquesta no resultan gens, y si un director vol acreditarshi, hi conseguirá un resultat molt contraproduent, y fins pot correr perill sa propia personalitat.

Ja havém exposat nostras opinións respecte al Mestre Goula; pasém ara al distingit violinista Joan Manent.

En todas las composicions executadas per en Manent, hi vegerem ben declarat el desitj d'enlluernar al públich ab las grans y inintel·ligibles dificultats de execució... y res mes; com á violinista, ó siga com á mecánich, val molt, pero molt, sortint ayros de todas las dificultats que se li pugan presentar al executar una composició per intrincada que siga, y en aquest terreno es ahont, per ara, pot conquerirhi notables triomfs; mes com á artista d'ànima, capás de transmetrer al auditori tota mena de sensacions y de identificarse ab l'autor fent vibrar lo que no s'escriu ni ab paraulas ni ab solfas, d'aixó no 'n té res; volgué probarho ab el "*Nocturn en mi B,*" de Chopin, y sols demostrá lo contrari de lo que ell volia. Todas las composicions qu' executá y especialment las dugas que figuravan en programa, *Concert en Si men* de Nojámann y *Introducció, Adagi y variacions* de Pálloffen, composicions bon xich buydas y pretensiosas, foren pura y simplement pera ensenyarnos fins á la evidéncia la gran execució y domini del violí que posseheix en Manent, ab un grau de mecanisme veritablement admirable no obstant sa juvenesa, mes ab aixó no 'n hi ha prou per qui pretengui esser artista. Degut al inconvenient d'escullir obras buydas, ahont predomina la forma mecánica per sobre la artística, es per lo que las esmentadas no produhiren efecte penetrant, ja que 'l públich en general, no arriba á compendrer, ni l'engrescan tampoch, tots els enrevessaments de digitació de's *armonichs* en dobles cordas, quina dificultat ignora, y que sols l'enlluerna momentániament, sens deixarne rastre fondo en l'ànim del qu' escolta.

El públich un xich rëtret y 'l que hi vá assistir ho feu sols per en Manent.

CONCERTS COLONNE

Després de la vaga forsofa de dias enrera, 'ns han servit, com qui diu á corre-cuyta, els tres concerts Colonne, mes no vé d'aquí cuan es cuestió d'anar á sentir música y semblá que'l públich hi assistí ab veritables ganas d'escoltar.

Els tres programas d'aquets tres concerts, eran sugestius de debó; com á obras principals figuravan la *Sinfonia fantástica* de Berlioz, *La Pastoral* de Beethoven, *Peer Gynt*, de Grieg, *Scènes d'enfance*, de Schuman y *L'Arlesienne* de Bizet; todas las altrás que completavan els programas no oferian tant interès. á pesar de figurarhi l'*overture de Oberon*, *Els Mestres cantors*, *Preludi del Fervaal*, el *Preludi del Diluvi*, de Saint-Saëns, etc.

Ab aquets programas, de veritable importancia y proba pera un director, el Mtre. Colonne no s'hi ha pogut lluhir com ell pot y á bon segur voldria ferho, per causas ben ajenas á sa voluntat, puig un director d'orquesta vé á Barcelona, y per fama y renom que posseheixi no pot imposarse á la massa general de l'orquesta á la que troba gayre bé desmoralisada, per efecte de no haver arribat encara l'hora ditxosa per nosaltres de contar ab una orquesta ben formada,

ben ensenyada, y sobretot ab personal fixo, puig els executants que forman las orquestas qu' aquí poden posarse á la disposició dels gran directors que venen de fora, son gayre bé tots ells transeunts, y acostumats á ensajar á corre-cuyta y á batsegadas, per no desmentir may la fama d'aixerits y repentistas que tenen nostres músichs.

Ab els concerts que ressenyém s' ha posat ben de manifest la falta qu' aquí fa una orquesta fixa y ab personal ben ilustrat.... y que's doblegui devant del' autoritat moral d'un Colonne, d'un Strauss, d'un Vincent D' Indy, etc.

La *Fantástica*, d' en Berlioz, com també la *Pastoral*, de Beethoven se ressentiren moltíssim de l' esmentada falta, quins passatjes qu' eran un rích dificultosos.... sortían com Deu volia; la *Fantástica* en el tercer concert sortí molt més ben ajustada, aixís com també la *Farandola* de l' *Arlesienne*, la *Marxa húngara* del *Faust* de Berlioz, y la persecució dels Kobolds del *Peer Gint* de Grieg, circumstancia aquesta que 'ns demostrá fins á l' evidencia de que no aném cap mica errats, al judicar aquets desgavells orquestals que á vegadas se 'ns presenta ocasió de gosar, ab tota cruesa de conceptes, ja que tendeixen á posar en mal lloch el bon nom d'un director, y á que'l públich prengui coses dolentas tenint dret á exigirlas, ó cuan menys, á esperarlas bonas y de lley, tot pe'l malehit vici de senyalar un número d'ensaigs limitadíssim al director que vé pera dirigir un concert.

No obstant, y degut á la fogositat d' en Colonne, y á sa batuta potent á la que no s' escapa ni 'l més petit detall, poguerem fernos cárrech ben complet de las *Scènes d' enfance* de Schumann, del *Matí* y la *Mort d' Aase* del Peer Gynt de l' oertura d' *Oberon*, y dels preludis d' *El Diluvi* de Saint Sæens y del *Lohengrin* que foren molt ben dits y matisats per tota l' orquesta en general. A més poguerem escoltar també l' *Invitació al vals*, de Weber, orquestrada per en Berlioz que també fou de lo més ben executat, encara que potser á causa de l'orquestració, ó be per volguerho executar ab massa delicadesa, ens resultá tot angulós y desprovisat aqueixa obra, de la bellesa tan natural, tan ingénua y senzilla que li trobém pera piano sol.

En conjunt, aquets tres concerts que acabém de ressenyar, oferiren coses bonas y dolentas, y en nostre concepte, la culpa no la té may el director, sino els músichs que sempre segueixen aquell célebre lema: *si 'ns perdém ja 'ns trobarém al calderó*, que per molts llegidors será poch comprensible, més que pe 'ls del gremi ho es molt.

JOSEPH BARBERÁ.

* *

ROMEA

Ab el títol de *Vent, terra, foc y aygua* el Sr. Millá ha compost una obreta que entretè forsa al públich, aspiració á que desitja sempre arribar tot autor al escriure joguinas del taranná d'aquesta.

Si bé l' assumpto no ofereix gran cosa de novetat, està portada la producció ab certa trassa, ressaltanhi alguna situació y bastants xistes que la fan agradable.

* *

Dilluns va celebrar son benefici en Goula que's vegé ben obsequiat ab molts regalos y ab més aplausos.

* *

Del estreno del cuadro de costums de la costa, *Gent de platja*, de nostre volgut company en Bori y Fontestá, que tingué lloch avans d' ahir, ja 'n parlarem en el vinent número.

Bibliografía.

LLIBRES Y PERIÓDICHS REBUTS EN AQUESTA REDACCIÓ.

CORONA DE SEMPREVIVAS que á sa idolatrada mare Carme Tomás y Vigó dedican els seus fills Guíllém, Isidro, Antón y Joseph Torres.—Any 1901.—Vilanova y Geltrú.

Consta el fascicle d' una colecció de articlets y poesías que responen al objecte proposat per sos autors.

LA MORT DE LA NÚVIA.—Cansó popular catalana.

Es la XX del "Cançoner Popular" que 's publica ab veritable satisfacció dels enamorats dels ayres de Catalunya.

Com las anteriorment aparegudas conté interessants notas folk-lóricas y ostenta un bonich dibuix de Coll y Serra.

Se ven á deu céntims.

Mrs HIERROS VIEJOS.—Conferencia celebrada en el Salón de Cátedras del Ateneo Barcelonès, en la noche del 21 de Enero de 1893, por Santiago Rusiñol.

Conexiam de sobras aquesta conferencia que vá resultar forsa interessant.

El llibret, que conté unas 40 planas de text exhortadas ab vistas del "Cau Ferrat" de Sitges, es dels que sempre 's llegeixen ab gust.

Estimém á nostre company *El Eco de Sitges* qu' es qui va publicar l' obra, l' obsequi que 'ns n' ha fet d' un exemplar.

SABIS Y SEBAS.—Cuadern Primer.—Biografías satíricas de tots els artistes y literats catalans, dels mes sabís als mes sebas, escrites per la Redacció de "La Perdiu... ab salsa." Preu 1 ral.

La índole del assumpto no admet crítica. Aquesta l' ha de fer per se qui s' hi vegi satirísat ab rahó ó sense; pero es cosa de pëndresho de platxeria, ja que's tracta d' uns cuants joves d' humor que volen fer brometa á la salut de la gent mes ó menos coneguda de Catalunya.

Que s' hi diverteixin.

CRISÁLIDAS. — *Poesías castellanas de D. Adalbert Hernández y Cid.*

Ens trobém devant d'un autor jove y que promet.

Y li passa lo que á molts joves que son poetas de veras; que lo que expontániamment surt de llurs cors, ho expressan ab gran veritat, ab just color. Pero, en cambi, cuan fingeixen ó exageran, cuan se queixan d'infidelitats y desengany, allavoras s'han d'amparar en la forma porque la font de sentiment s'estronca falta de veritat.

Al Sr. Hernández li passa aixó.

Las mellors poesías del seu llibre son *Confidencia*, ahont hi ha trossos molt delicats: *Feliz tñ*, palpitant del carinyo per la germana morta, y *Frente al sa-grario* en quina composició s'hi gronxa un recort dols avalorat per fragments inspirats de veras.

En la part de *Jocosas y burlescas* s'hi troba també alguna nota xamosa.

Recomaném al Sr. Hernández qu'escrigui no mes cuan se senti ben inspirat, y allavoras las sevas poesías ja no serán *Crisálidas* sinó hermosas papallonas.

ARXIVER.

Segurs estém de que á nostres llegidors, tant els farà que avuy, en lloch de repartilshi el pléch 26 (com pertocava) del hermosíssim poema **CANIGO**, els obsequiém ab el retrato de son eximi autor

Mossén Jacinto Verdaguer

executat pe 'l celebrat artista en **Ramón Casas**, ab la firma autògrafa del ilustre poeta.

Lo repartir avuy el retrato en lloch del últim pléch de l'obra (que donarém en el vinent número) es degut á haverse quedat de sopte nostre magatzém de paper sense existencia del en que tirém el **CANIGO**.

El retrato del eminent poeta Verdaguer, será, dintre del tomo, encuadernat, una nota simpática que farà mes agradable la possessió d'un llibre ja per sí sol notable del tot.

IMPORTANTÍSSIM

Faltan dos números pera terminar el **CANIGO**, en quin final son ilustre autor hi ha afegit un **Epilech**, que no figurava en la primera edició agotada d'aquesta obra.

Ab el número 93 comensarém la publicació, en la mateixa forma y bondat de paper, de la popularíssima novela, original del eminent novelista **NARCIS OLLER**,

LA PAPALLONA

nova edició corretgida y esmenada expressament pe'l mateix autor y seguida del **JUDICI CRITICH** que feu d'aquesta obra el célebre novelista francés **EMILI ZOLA**.

Al propi temps ens plau adelantar la noticia de que tenim també en cartera, pera seguir á **LA PAPALLONA**, un llibre del genial poeta

Apeles Mestres

titulat

CANSONS

á una de quinas parts de l'obra, que dintre del tomo será dividida en tres séries, está donant els darrers retochs son eximi autor.

L'associació *Ars Chorum* d'aquesta ciutat, dimars á la nit celebrá en la Sala Chassaigue una festa artística organísada per son mestre y director el pianista Artur Marcet.

No tenim temps d'ocuparnos en el present número y ho deixém pe'l vinent.

Demá passat s'obrirá en el Saló Parés l'Exposició-Concurs de cartells artístichs anunciadors dels papers de fumar de la casa Eduard Roca y germá de Palma de Mallorca.

La Exposició durará del dia 8 al 17 del mes corrent, essent el dia de la obertura únicament permesa la entrada á las personas invitadas.

En el "Casino Colón" de Sant Martí, la nit del darrer dissapte, s'hi posá en escena per las senyoras Llorente, Villalba, Periu y Gassó y senyors Guitart, Perelló, Guilemany, Barbosa, Rubio y Ginestet, el drama *Angelus* y una bonica comedieta, en quina execució van recullir forsas aplaudiments, en particular la senyora Llorente y el senyor Guitart que treballaren ab bona voluntat.

Diumenge passat á la nit vá tenir lloch en la Societat "Euterpe," dels Coros d' en Clavé, una vetllada en honor al immortal mestre creador.

Hi recitaren poesías las senyoretas Lorda, Riera, Baiges y Guillot, las nenas Coma y Durán y els senyors Clavé y Crespo que foren molt aplaudits, especialment el senyor Munté que vá cantar la romansa de *La Tempestat*.

Per falta d'espai deixém de publicar en aquest número el judici crítich de la Exposició Brull celebrada en el Saló Parés, lo que farém el número pròxim.

La Societat recreativa "La luz verde," donará el prop-venent diumenge al vespre, una funció cómica, composta de las xistosas comedietas en un acte *L'anticuari del Putxet y Las carambolas*.

La vetlla del dissapte va tenir lloch en la Societat "Frégoli," teatro Olimpo), una funció á benefici de don Joan Virgili, posantse en escena unicament obras catalanas, com aixís tindria d'ocorrer sempre entre nostres aficionats, pera no anar acabant de malmetrer el gust de nostre públich ab obras exóticas xulescas. Ditas obras foren *Lo ferrer de tall*, del malaguanyat Frederich Soler; el manólech *Ballaruga* (estreno) del jove *Sisquet del Full* y un jugueta cómic.

En la interpretació de totas las obrass'hi distingiren molt, además del beneficiat, las senyoras Panadés, Goula y Vidal y senyoreta Virgili, y els senyors Vila (C. y J.), Creus, Mesado, Viñallonga, Monje, Fábregas, Bofill, Miquel y Lluhi.

El nou monólech *Ballaruga* agradá forsa á la triada concurrencia que omplía el local, tant per l'assump- to de la obreta com per la facilitat de sa versificació. L'autor fou cridat á las taulas en companyia del beneficiat que va sapiguer interpretar-lo.

Pera'l día 15 está anunciat el benefici de don Frederich Fábregas ab un programa... *madrilèño*.

SUSCRIPCIÓ PÚBLICA

destinada á aumentar els ingresos pera 'l Monument á FREDERICH SOLER, quals donatius no podrán excedir de una pesseta, al objecte de donar á la suscripció carácter popular.

De las cantitats recaudadas se'n farà entrega á la *Comissió Executiva del Monument*.

Total, 34 ptas.

Continúa oberta la suscripció en la Redacció de CATALUNYA ARTÍSTICA.

* *

Valdria la pena de que 'ls nous regidors fessin quelcom pera que aviaí se portés á la práctica la erecció del monument tan oblidat per tothóm.

Vegin á el centenari de Victor Hugo, com cada terra paga el deute contret ab sos fills ilustres.

Pensin en que tot el temps que 's tardi en aixecar la estatna á 'n en Soler será pera mes crítica contra 'ls dessidiosos.

Hém visitat l'Exposició Brull quedant altament sorpresos de la bondat de la mateixa.

Son veritablement notables sos caps d'estudi per la intensitat d'expressió y delicadesa de líneas, avalorant- las una entonació sumament justa y delicada.

Com á pahisatjista l'hem trobat perfectament definit en sas notas grises, profundament intensas, essent sumament recomanable una de primavera feta ab molta espontanietat.

En l'obra las "Ninfas del Cap-vespre" hem de confessar que'ns ha agradat mes el pahisatje sugestiu que presenta que las figuras altament realistas de primer terme, si be en conjunt resulta refinadament poétich.

A NOSTRES LLEGIDORS

Tots aquells que vulgan encuadernar luxosament el tomo del segón any de CATALUNYA ARTÍSTICA, en pasta y daurat, poden presentar á nostra Administració tots els números en bon estat, y mitjansant 1'50 ptas. se'ls hi encuadernará.

Además, tenim el gust d'oferir al públich las coleccions de CATALUNYA ARTÍSTICA als següents preus:

Any 1900.—Un tomo encuadernat luxosament junt ab el regalo de las obras dramáticas: *La germana gran* (comedia en 3 actes d'Albert Llanas), *L'últim Conceller Rafel de Casanova* (cuadro històrich, de Ayné Rabell), y *Lo full de paper* (drama en tres actes de Pere Antón Torres)..... 4'50 ptas.

Any 1901.—Un tomo encuadernat (periódich), mes el tomo de *Novelas*, (ab 114 gravats) també encuadernadas, apart, junt ab el regalo de las obras dramáticas: *Lo full de paper* (drama), *Els dos Cunills*, *Cartas que no lligan*, *Un eclipse de lluna*, *Riu avall* (drama), *L'Argent viu y Toalla Friné*..... 9 ptas.

Els dos tomos (anys 1900 y 1901), ab el tomo de *Novelas* y totas las obras dramáticas encuadernadas en rústega 11'50 ptas.

De manera que prenent tot lo publicat per CATALUNYA ARTÍSTICA, el comprador pot obtenirlo ab una rebaixa de DUGAS PESSETAS, entenentse sempre que no hi va inclós el gran poema de Mossen Jacinto Verdguer **CANIGO**, pera quina adquisició es imprescindible suscriurers desde'l número 63 (ab dret á las TAPAS luxosament tiradas expofés pera la nostra edició, y que REGALAREM als suscriptors) advertint á tothóm que'ls tomos d'aquesta hermosíssima obra, un cop acabada, se vendrán á CINCH pessetas l'exemplar en totas las llibrerías.

Primer petit Concurs de Catalunya Artística

En el vinent número publicarem el veredict del Jurat, que haurà recaigut en las 14 coleccions de dibuixos rebudas.

Preparém el

Segon petit Concurs

Estém confeccionant el número de Setmana Santa y Pascua, que será veritablement extraordinari.

TIPOS, PER RAMÓN CASAS

CATALUNYA ARTÍSTICA

Redacció y Administració: — Raurich, 20, principal. — (Hi ha bussó á la porta.)

DIRECTOR: **J AYNÉ RABELL.**—ADMINISTRADOR: **BARTOMEU LLURÓ**

16 planas de text degut als millors prosistas, poetas y crítichs regionals.— 8 de folletí literari.—

Gravats y dibuixos de notables artistes.

PREUS DE SUSCRIPCIÓ: BARCELONA, trimestre 2 pessetas.—FORA, mitj any 4 pessetas.

EXTRANGER un any 12 franchs.—NÚMERO CORRENT, 15 céntims.—NÚMERO ATRASSAT, 20 céntims.